

הם בורחים מאה שנה קדימה ונוטשים את עמם עכשיו... גיבורים בכורסאות

איבאק בכל כוחי כדי נעמתי יזכה במדינה, ביישות, כוחות ובדרכון.

שלוש הגישות הדיבות

יצר נגיע אל מטרותנו? על כך יש לנו חילוקי דעות. יש הטוענים כי אין למהר בענייננו, ורעה זו מושמעת ברכים לרעתם של אלה אין השלב הנוכחי מאפשר לנו להשיג דבר, וכל תזווה מדינית תזיק לנו, מכיוון שהיא תאלץ אותנו לוותר על קליפס מדיניים חשובים ביותר. ישראל לא תהיה לעולם ישות לגיטימית, כל עוד לא נכיר בה. לכן — הבה ונמתין 100 שנים עד שישתנו התנאים, ואז נשליך את ישראל לים. זוהי תפיסה המוצעת בקרבנו. חברינו באירגון מילחמת-הניחרור העממית או אל-צאעיקה מציעים השקפה זו.

קיימת השקפה אחרת הגורסת שעלינו להקפיד כל פעילות מדינית, ולשאוף תחת זאת לחולל מהפכות בעולם הערבי. הבה נניח לישראל, ונחולל מהפכה במדינות הערביות השונות. במקום המישטרים הקיימים נקים מישטרים מהפכניים, שייגיסו את כל כוחם להקפדה על ישראל ולחיסולה.

גם לבעלי דיעה זו יש הזכות להציעה. אך זכותי היא לומר שגישתו זו פירושה שאנו נקפא את כל פעולתנו בעניין הפלסטיני ונשכח את עצמו במשך תקופה בלתי-מוגדרת של שנים, ורק אלה יודע כמה זמן זה יימשך.

ישראל תחכשט מיזרח

אני משוכנע כי תוכניותיה של ישראל הן להגיע אל המפרץ הערבי, תוך התפשטות מיזרח, כדי להשתלט על מקורות הדלק הערבי. המטרה היא להניח את ידה על מקורות כבסיס, שיפטר אותה מהתלות המוחלטת בה, ושיעניק לה כושר-עמידה כלכלי כבול לה כיום. דבר זה הוא יעניק לה כושר צבאי רב יותר, שכן כאופן זה היא תפצל את האומה הערבית מפה ועד המפרץ למדינות עדתיות קטנות, שכל אחת מהן תהיה תלויה בישראל לצרכיה היומיומיים. ודווקא כך תנצל ישראל את העושר הערבי לפיתוח הטכנולוגיה והתעשייה שלה, כדי לייצר את כל הנשק הדרוש לה. היא תייצא את העודף כדי לכוון אימפריה כלכלית-תעשייתית, שתאפשר לה להשלים את עצמאותה ועליונותה גם אחרי שייגמר הנפט.

היכן היו הערבים?

לכן חובה עלינו להתמודד עם המציאות הזאת, לראות את ישראל כמות שהיא, כשהיא נהנית מעליונות וכשהיא בעלת-יכולת. עלינו להודות לפני עצמנו כי ישראל היא אשר בידיה הברירה הצבאית נגדנו, ולא בידיו הברירה הצבאית נגדה. היא זו שתתפשט, ועלינו להכיר

בכך שמאז-ההכוחות לא היה לטובתנו, כאשר נכבשה לכנון והתרחש האסון.

הנה נוכחנו בגבורתם האגדית של לוחמי העם הלכנוני ולוחמי העם הפלסטיני, אשר איפשרה לכוח זעום זה לעמוד בפני צה"ל במשך שלושה חודשים, שבהם יכלו כל הגורמים הרים לפעול. מה גילינו?

המעמדות הגדולות — מה הן עשו? האחים הערביים — מה עשו הם?

אילו היו אחינו הערביים וגם אנחנו כנים עם עצמנו, והיינו אומרים: "זהו ישראל ואלה גבולותינו איתה", לא היינו נאלצים להימצא במעמד מביש זה, שבו נשחטו שני עמים ערביים — הלכנוני והפלסטיני — והאומה הערבית עומדת מן הצד ומתגוננת. בכל רחבי המזרח התיכון נערכו — או לאותה בושה! — רק שלוש הפגנות בלבד. הפגנה גדולה, ממשית, (ובעצם, הפגנות רבות) בישראל, הפגנה קטנה מאוד בקאהיר והפגנה שלישית בכווית.

מטרה כל-ערבית

לדעתי, המדינה הפלסטינית, שאליה אנו שואפים, אינה מטרה מקומית בלבד, אלא היא גם מטרה כל-ערבית, כי היא תהווה את קריאה-הגנה מפני ההתפשטות הישראלית לעבר המפרץ הערבי.

פלסטין לפני הכל!

הוא האתגר הגדול העומד לפנינו, האתגר ההיסטורי והאינטלקטואלי. הוא עומד קודם כל לפנינו, כפלסטין, ורק אחר-כך לפני כל ערבי אחר — כי כל עם ערבי אחר מוגן בתוך ארצו, והשכח לאל על כך, יש לו דרכון, יש לו מוסדות לאספקת מזון, יש לו בתי-חולים. איש אינו מטיל ספק במיזריותה של מצרים או בסוריות של הסוריה או ירדניותה של הירדן. אך אני, כפלסטין, והותי הלאומית נגנבה ואבדה, ואין אני יכול להעניק לעמי את המינימום הדרוש לקיומו. לכן משימתי הפלסטינית היא עצומה מאוד, הרבה יותר משימתן לתיאור.

איך להיות גיבור

עלי להחליט, ראשית כל, האם אני רוצה לשרת את עמי או את עצמי. אם הכוונה היא לשרת את עצמי, הרי אמצעי התיקשורת והתעמולה יעשו ממני גיבור גדול אם אברח 100 שנים קדימה.

אחרי גיבור גדול, תמונתי יהיו בעיתונים, יתארוני במונחי-גיבורה, יעמידו לרשותי מכוניות מפוארות ודירות מרווחות וסמכות לנסוע אל בירות העולם הערבי והזכות להכניס את ילדי לבתי-הספר של האירגונים הערביים, כל זאת — בתנאי שאברח מאסונו של עמי היום אל פיתרון נעלם, שיתגשם אחרי 100 שנים.

או שאחליט לשרת את עמי למרות כל מה שיאמרו האחרים, כשאני חמוש באהבה שלא תכלה לעמי, ובקשר שלא ייפסק עם עמי, כי העימות הוא מר ומבורד עד מאוד. מבורד ביותר, אדם שאינו חמוש באהבה לעמו, ואינו קשור אליו עד כדי אי-יכולת לברוח ממצפונו, יוכל בנקל למצוא לעצמו את המוצא ולהתיישב על כורסת הגבורה ומחייאות-הכפיים והתרועות.

אנחנו הקיצוניים

האסטרטגיה אשר המצאנו אין לה תקדים: פתיחת דרישה עם מיגורים מתוך

החברה הישראלית, שעה שאנו נתונים במילחמה קשה מאין כמותה.

כאשר התפרצנו אל תוך החברה הישראלית, כהושיטנו ידנו לכוחות הדמוקרטיים המתקדמים, רחיקי מעל פנינו את הכניעה.

אנו הננו הקיצוניים, ולא אותם המסרכים הנמלטים!

כת"ח: חלוץ המילחמה והשלום

לינו לזכור כי פת"ח הוא אשר ירה את הכדור הצבאי הראשון, אשר הצית את המהפיכה בשנת 1965, ואחרי 10 שנים הוא ירה את הכדור המדיני, אשר חולל את המהפיכה המדינית.

מרוע פת"ח? כי הוא החלוץ. פת"ח הוא הגוף הפלסטיני המייצג את האינטרסים הלאומיים

עצמא سرطاوى
أو المنشق الفلسطيني المخلص
يتحدث للمصور:

לאשורם — את הפלסטיני הפשוט, את רצונו של האיש הפלסטיני, טובתו של איש זה.

על יסוד אהבת-פלסטין והקשר אליה, ולא על יסוד נאמנות לצד זה או אחר.

...עשר שנים אחרי שנורה הכדור הראשון של פת"ח, הבינה התנועה כי קיים עולם מסוים שעליה לפעול במיסגרתו, וכי הבסת ישראל אינה עניין של טיול קל, וכי עלינו לערוך מחדש את השקפתנו.

...לפריצת-דרך זו ולמחשבה המדויקת החד-שה היו שותפים כמה אישים מן ההנהגה של פת"ח, לא היה זה הקו האישי שלי. השתתפו בגיבושה אבו-עמאר, אברג'ה-אדא, אברמאון, אברסעירי ואחרים, מרכזי-הכבוד של הנהגת אש"ף הוא אשר פנה אל האתגר ההיסטורי הזה, והחליט להתמודד עימו.

כך בא החידוש, וכך נכנסנו אל תוך המערכה המרה, אשר היו לה השלכות ערביות שונות והשלכות בתוך פת"ח, אשר במהלכה נפלו רבים שאינן להם תמורה, כמו סעיד חאממי על-יר השלום, נעים ח'דר על-ידה-שלום, עלי נאצר יאסין על-ידה-שלום, עזאל קלק על-ידה-שלום, אלה הקדושים שאין להם תחליף.

עתה אנו חלוקים ביחס לפרטיו, אך אין

חילוקי-דעות ביחס לעיקרון — עם אילו מן הכוחות הפועלים עלינו לדבר.

...פנינו אל תוך החברה הישראלית, כדי לקיים קישורי שיחה וידידות עם כוחות בתוך החברה הזאת, שאיתם ובאמצעותם נוכל לשנות את המאזן לטובת רצוה-השלום במרחב, שרק הוא יוליכנו לקראת הגשמת זכויותיו של עמנו.

הדו

אם התנאים הניצבים לפנינו גרועים, עלינו ליצור תנאים חדשים שנוכל לפעול בהם, ודבר זה משמעו ראשית כל הצורך לעמוד פני-אל-פנים מול המציאות כאומץ, בלא לכרוח מפניה, כי הבריחה מן המציאות פירושה בריחה מן הפיתרון, כניעה והרמתי-ידיים. ולאחר שנפנה אל המציאות, חובה עלינו לחשוב מחשבה מקורית, עמים אינם יכולים לוותר על יעריהם ועל יישותם, גם כאשר לחץ ההתקפה מן החוץ כבד ביותר, והתנאים קשים מנשוא.

הנסיגו שלנו (לקיים דרישה עם כוחות-השלום בישראל) אין לו תקדים בתולדות העמים או בתולדות תנועות-המאבק, ואומנם, כאשר התחלנו, לא יכולנו להסתייע בניסיון או בדוגמה שקדמו לנו.

לפיכך המצאנו את חוקי ההתנהגות תוך כדי פעולתנו היומיומית, לאור התגובות השליליות והחיוביות פה ושם. כי דרישה הוא התחלה בעלת משמעות אסטרטגית, ולא טאקטית. כלומר, אנו שואפים אליו מתוך שיקולים אסטרטגיים, ולא — כפי שסבורים רבים — משיקולים טאקטיים. אנו רוצים בגיבוש תהליך בתוך ישראל, שיביא להכרה בזכויות הלאומיות של העם הפלסטיני, שיקבל את אש"ף כנציג החוקי היחיד של העם הזה, ושיסכים לנסוגה המלאה של ישראל מכל האדמות הערביות שכבשה. אנו אומרים "האדמות הערביות", ולא האדמות הפלסטיניות בלבד.

הופעת זרם כזה בישראל מהווה תמורה יסודית, שכן אנו מקווים כי לאחר זמן יתרחב הזרם הזה, ויכולתו תתפתח עד שיגיע לדרגה של השפעה על ההחלטות המדיניות בישראל.

לשכנע את הציבור

הישראלי

לינו להבדיל בין שני הניסיונות — המצרי והפלסטיני — הברלה מוחלטת. ראשית, הניסיון המצרי קדם למצרי בשנים רבות.

שנית, הניסיון הפלסטיני לא התכוון אל המימסד הירשמי הישראלי, אלא אל מיסגרות ציבוריות, לכוחות-השלום הישראליים אין כיום היכולת לקבוע את המדיניות של ישראל, אך יש להם היכולת להתפתח כך ששיתעוניהם יהיו משכנעים יותר, והציבור הישראלי ישתכנע בדבר הכרחיותה של ההתפתחות שאנו מדברים עליה.

במגע בין מדינות, ההחלטה היא כרדי הממשלה הנשענת על רוב פרלמנטרי ורועות השילטון, ואילו אנו שואפים להביא לשינוי בהשקפת החברה הישראלית, מצמצ של עוינות לזכויות העם הפלסטיני למצב של הכרה בזכויותיו. כלומר, אנו יוצאים מנקודת-מוצא שיש לשכנע את הציבור לפני שניגש לדון עם ממשלה, המטילה את עמדתה מלמעלה, ללא קשר לדעת הציבור.

• יאסר ערפאת, וזיר אל-ח'ליל, מחמוד עבאס, ח'אלד אל-חסן.
• הכוונה לרמת הגולן.

בראי לסיום סידרה זו (ואני מבקש סליחה על כי התארכה), עלי להשיב על השאלה העומדת לנגד עיני רבים: מה יהיה הלאה? מה יקרה אחרי סרטאוי?
לא יקים סרטאוי שני. יציגם סרטאוי היה אדם מיוחד במינו, צירוף נדיר של תכונות.

כמו כולנו, היה בעל מעלות ומיגרעות. לדעתי, עלו מעלותיו על מיגרעותיו לאין שיעור. ככל שחלוף הזמן יגדל שיעור-קומתו בעיני העולם, בשנים הבאות ילמדו את מישנתו. יתכן כי דווקא אחרי מותו יקרה דבר שהיה מפתיע אצלו: יזכה כי מה שנקרא "קן סרטאוי" ניצח במידה בזאת, עד כי אין כלל צורך בסרטאוי שני. והרי זהו ההישג האמיתי של החלוץ המנצח.

במקום של סרטאוי, החלוץ שאהב לפעול לבדו, ושרץ קדימה כדי לגרום את המחנה אחריו, עשויה לבוא עתה פעילות המבוססת על קונסנזוס מוסדי רחב, ושתתקדם כאופן שיטתי במילים אחרות: במקום סרטאוי אחד, מבריק ואמיץ ללא-גבול, יבוא הרבה סרטאויים, אנשי המנגנון של אש"ף, גם הם אמיצים מאוד, שימשיכו צעד אחר צעד בדרך שסעירי המאמי ועיצאם סרטאוי פרצה, ושעליה שפכו את דמם. כפי שהיה סרטאוי עצמו אומר: אי-ישא אלה.

חמישית: יש להכיר בעובדה כי ארצות-הברית ממלאה כיום מרחב תפקיד מרכזי. לכן יש להגיע למשאומתן עימה. אם חייב אש"ף להכיר לשם כך בישראל כאופן חד-צדדי ולקבל רשמית את ההחלטה 242 — יש לשלם מחיר זה, זה עדיף על כל עיקוף-דרך, כגון מסירת יפריכות לירדן לנהל משאומתן על גורל העם הפלסטיני. זהו ציר המאמץ המיישני. (סרטאוי לא היה משוכנע כי ארצות-הברית אכן רוצה בשלום. הוא סמך יותר על כוחות-השלום הישראליים.)

שישית: אסור להניח לאיש להפריד בין חלקי העם הפלסטיני, ובמיוחד בין העם הפלסטיני בשטחים הכבושים ובפוזורה.

שביעית: יש להכיר במרכזיות של אש"ף כנכס המרכזי של התנועה הלאומית הפלסטינית, שאין לו תחליף.

שמינית: יש להשתחרר מן האופטורופסות של המדינות הערביות וסוכניהן, ולנהל מדיניות פלסטינית עצמאית לחלוטין, המוכתבת אך ורק על-ידי האינטרסים הפלסטיניים.

תשיעית: יש להכיר בחזיונותו של גורם-הזמן. מה שקורה בגדה מסכן את עצם קיום העם הפלסטיני, חייו ואדמתו, ועל כן יש לפעול במהירות, לפני שממשלת-ביגן ושותפיה יספיקו לבצע את זממם. (סרטאוי לא סבר שיש הבדל ניכר בין הליכוד והמערכת.)